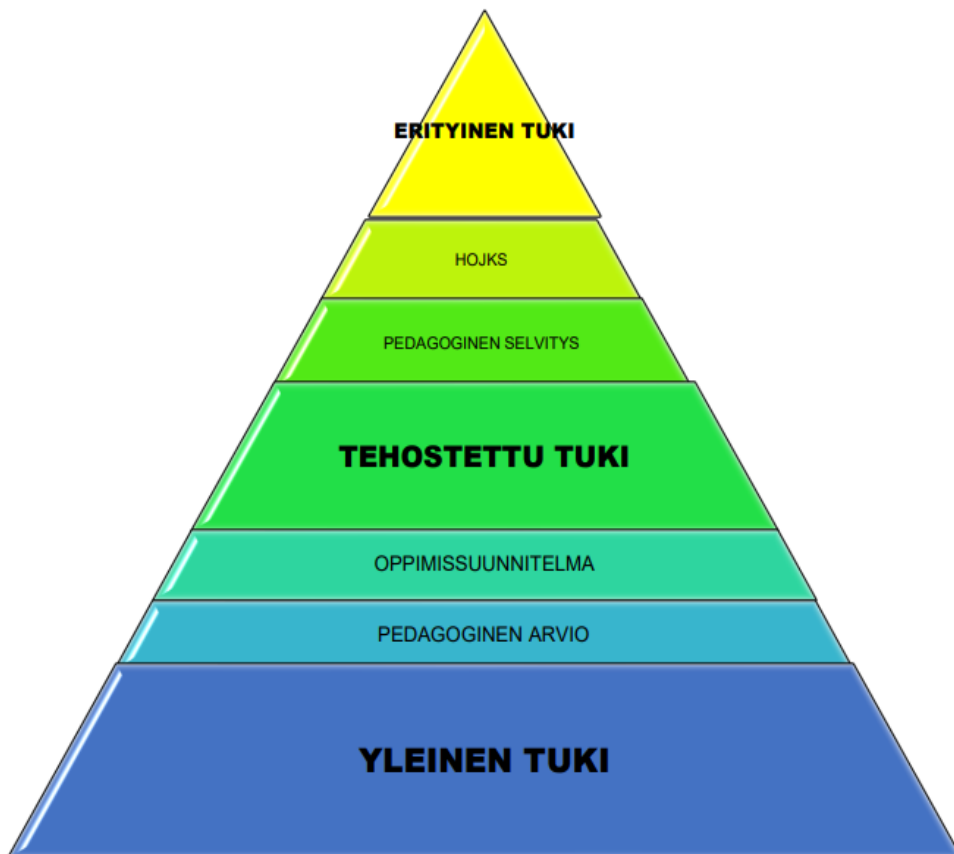

Opas huoltajille

OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI

Tietopaketti siitä, mitä oppilaan oppimisen tueksi voi ja pitää tehdä

Jouni Toikkanen ja Mari Lummi-Hiekka 2021

Sisällys

JOHDANTO	3
KOLMIPORTAINEN TUKI	4
Yleinen tuki	4
Tehostettu tuki	5
Eriytynen tuki	5
TEHOSTETUN TUEN PROSESSI	6
Pedagoginen arvio	6
Oppimissuunnitelma	6
Tehostetun tuen käsitteitä	7
ERITYISEN TUEN PROSESSI	9
Pedagoginen selvitys	9
HOJKS - henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.....	10
Pidennetty oppioikeus.....	11
Eriytisen tuen käsitteitä.....	12
PIENRYHMIIN OHJAUTUMINEN	13
TUEN TARKISTAMISEN PROSESSI	14
OPPILASHUOLTO	16

JOHDANTO

Perusopetuslain mukaan esi- ja perusopetuksen aikana lapselle ja nuorelle järjestetään pedagogista tukea ja tarvittaessa myös muuta tukea oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti. Oppimisen ja koulunkäynnin tuesta käytetään nimitystä kolmiportainen tuki, jota kuvataan tässä oppaassa. Tuen järjestämisestä vastaa opetustoimi.

Jokainen lapsi tai nuori voi jossain vaiheessa koulupolkuaan olla tilanteessa, jossa hän tarvitsee tavallista enemmän tukea, vaikka varsinaisia oppimisvaikeuksia ei olisikaan. Erilaiset perhetilanteet voivat heijastua lapsen olemiseen ja koulunkäyntiin. Myös kaverisuhteisiin voi tulla asioita, jotka kuormittavat lapsen hyvinvointia. Luottamuksellisella yhteistyöllä kodin, päiväkodin, koulun ja oppilashuollon välillä voimme rakentaa vankan perustan lapsen koulunkäynnille, kasvulle ja kehitykselle.

Oppaassa on kuvattu valtakunnalliset linjaukset ja normit, joita sovelletaan esi- ja perusopetuksessa. Oppaassa käytämme lapsesta ja nuoresta pääsääntöisesti käsitettä oppilas. Toivottavasti kaikkien oppilaiden huoltajat ja heidän kanssaan työskentelevät henkilöt tutustuvat tähän oppaaseen.

KOLMIPORTAINEN TUKI

Kolmiportainen tuki peruskoulussa rakentuu kolmesta eri tuen vahvuudesta; yleisestä tuesta, tehostetusta tuesta ja erityisestä tuesta. Opetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat sekä kunkin oppilaan että opetusryhmän vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. Erityistä huomiota Laukaassa pyritään kiinnittämään oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen yksilöllisesti.

Tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien monimuotoistumista ja syvenemistä sekä pitkäaikaisvaikutuksia. Laukaassa pyritään järjestämään opetus aina niin, että oppilaalla on mahdollisuus saada onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä toimimisessa. Samalla tuetaan oppilaan yksilöllisiä tuen tarpeita, vahvuuksia hyväksi käyttäen. Jotta opetus on yksilöllistä ja laadukasta, on pedagoginen asiantuntemus, opettajien ja muiden ammattihenkilöiden yhteistyö tärkeää.

Kolmiportainen tuki koostuu kaikille kuuluvasta yleisestä tuesta, laajemmasta ja/tai säännöllisemmästä tehostetusta tuesta sekä yksilöllisemmästä erityisestä tuesta. Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen muotoja ovat joustavat opetusjärjestelyt ja pedagogiset keinot, tukiopetus, erityisopetus, oppimisympäristön muokkaus, erilaiset apuvälineet, avustajapalvelut sekä tulkitsemispalvelut.

Tavoitteena Laukaassa on, että suurin osa oppilaista opiskelisi yleisen tai tehostetun tuen piirissä. Tähän pyritään mm. huomioimalla luokissa mahdollisimman hyvin kaikkien oppilaiden yksilölliset tarpeet. Jos luokassa annettava tuki ei ole riittävää, annetaan oppilaalle jo varhaisessa vaiheessa tehostetumpaa tukea. Erityiseen tukeen siirytään, jos tehostettu tuki osoittautuu riittämättömäksi.

Yleinen tuki

Yleinen tuki on arjessa tapahtuvaa, kaikille kuuluvaa, omassa ryhmässä annettavaa, mahdollisimman varhain tapahtuvaa koulunkäynnin tukemista. Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea sekä oppilaanohjausta koko perusopetuksen ajan. Tukea on annettava, kun tuen tarve ilmenee. Yleinen tuki on ensisijainen keino vastata oppilaan tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä tai lyhytkestoisia tukitoimia. Se ei edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Toteuttamistapoja

ovat mm. opetuksen eriyttäminen ja selkeyttäminen, opetusryhmien joustavuus, tukiopetus, osa-aikainen erityisopetus tai koulunkäynninohjaajan tuki.

Tehostettu tuki

Kun oppilas tarvitsee säännöllisesti tukea ja / tai useampia tukimuotoja, siirrytään tehostettuun tukeen. Usein myös oppilaat, jotka tarvitsevat tukea pitkäkestoisesti ovat tehostetussa tuessa. Tuen tarpeista ja niiden järjestelyistä keskustellaan myös oppilashuollon henkilökunnan kanssa. Pohditaan, onko oppilaalla tarvetta oppilashuollollisiin palveluihin, esim. oppimistaitojen tarkempiin kartoituksiin. Tehostettua tukea saavalle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Tehostetussa tuessa korostuu tuen säännönmukaisuus ja laajuus. Tehostetussa tuessa lisätään erityisesti oppilashuollon tukea ja erityisopetusta. Jos jossain vaiheessa todetaan, että tuen tarve on selkeästi vähentynyt niin oppilas voi siirtyä takaisin yleiseen tukeen. Tuen tarve voi siis vaihdella portaiden välillä.

Oppilaalle annettava tehostettu tuki kirjataan oppimissuunnitelmaan. Oppimissuunnitelma on työväline myös oppilaalle, joka opiskelee oman opinto-ohjelmansa mukaisesti tai erityisin järjestelyin. Lisäksi oppimissuunnitelma tehdään oppilaalle, joka kerta esiopetusta tai luokkaa sekä aina joustavan perusopetuksen (JOPO) oppilaalle. Pääsääntöisesti oppimissuunnitelma laaditaan syksyllä ja arvioidaan lukuvuoden päätteeksi keväällä.

Eriytynyt tuki

Ennen erityiseen tukeen siirtymistä oppilas on saanut tehostettua tukea. Erityisen tuen päätöksen saaneille laaditaan HOJKS. Siinä oppilaalle määritellään omat tavoitteet, jotka voivat poiketa yleisopetuksen tavoitteista. Opettajat määrittelevät erityisessä tuessa oleville oppilaille tavoitteet aina yksilökohtaisesti. Erityisessä tuessa oppiaineiden oppimäärää voidaan yksilöllistää oppilaan taitotasolle sopivaksi.

Erityisessä tuessa opiskelevien oppilaiden opetus järjestetään joko pienryhmässä tai yleisopetuksen luokassa sen mukaan, mikä on hänen oppimisensa ja opiskelunsa kannalta parasta. Oppilas on oikeutettu saamaan opetusta yleisopetuksen ryhmässä, jos se edistää hänen oppimista.

TEHOSTETUN TUEN PROSESSI

Pedagoginen arvio

Pedagogisen arvion kirjaaminen perustuu perusopetuslakiin. Pedagoginen arvio kirjoitetaan, jos tuki jatkuu pitkään ja on laajaa. Siihen kirjataan oppimiseen liittyvät asiat ja ne tukimuodot, jotka auttavat lasta oppimaan paremmin.

Arvioon kirjataan:

- oppilaan vahvuudet, valmiudet koulutyöskentelyyn ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet
- oppilaan työskentely- ja sosiaaliset taidot, millaisina ne näkyvät koulun arjessa.
- millaista tukea oppilaalle on jo koulussa järjestetty, mistä on ollut hyötyä ja millaista tukea oppilas tarvitsee
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi jatkossa tukea

On tärkeää, että huoltajien ja lapsen oma näkemys kirjataan arvioon. Yhteistyö oppilaan ja huoltajan kanssa on tärkeää tuen tarpeiden selvittämisen, tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta.

Oppimissuunnitelma

Jos pedagogisen arvion laatimisen jälkeen todetaan, että oppilas tarvitsee laajempaa tukea, laaditaan oppimissuunnitelma. Tehostetussa tuessa korostuvat: tukiopetus, eriyttäminen, erityisopetus, henkilökohtaisempi ohjaus ja oppilashuollollinen tuki. Oppiaineen oppimäärää ei kuitenkaan voida yksilöllistää oppimissuunnitelman avulla. Yksilöllistäminen vaatii aina erityisen tuen päätöksen.

Oppimissuunnitelman laatimiseen osallistuvat opettajat yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa, sekä tarvittaessa muita asiantuntijoita. Oppilaan osuus suunnittelussa kasvaa, kun siirrytään perusopetuksen ylemmille luokille.

Oppimissuunnitelmaan kirjataan:

- mikä on koulunkäynnin yleistilanne
- mitkä ovat oppilaan vahvuudet ja erityistarpeet
- miten oppilas työskentelee
- mitä tukea hän saa

- minkälaisin tavoin hän voi osoittaa osaamisensa
- mitkä oppimisvälineet hänellä on käytössään
- mitkä ovat tavoitteet (jos oppiainesta on karsittu)
- millainen moniammatillinen yhteistyö oppilaan ympärille on rakennettu
- arviointi oppimisen edistymisestä, tavoitteiden oikeanmukaisuudesta ja tuen laajuudesta

Oppimissuunnitelma on kirjallinen, hyväksyttyyn opetussuunnitelmaan perustuva pedagoginen asiakirja. Oppimissuunnitelma voidaan tehdä myös yleisen tuen oppilaalle silloin, kun on tarvetta lisätä tietoa oppilaan oppimisen tilanteesta muille opettajille ja jäsentää oppimista ja tavoitteita. Oppimissuunnitelman on tarkoitus helpottaa myös oppilaan itsensä ymmärrystä omista tavoitteistaan ja huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä. Oppilas oppii vähitellen ottamaan vastuuta opiskelustaan ja saa oppimiseensa enemmän tavoitteellisuutta. Huoltaja saa suunnitelmasta itselleen tietoa ja voi siten paremmin tukea lastaan.

Tehostetun tuen käsitteitä

Erytisopetus

Oppilaalle, jolla on vaikeuksia oppimisessa tai koulunkäynnissä, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta, jota antaa erityisopettaja. Sitä voidaan toteuttaa samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Erytisopetus ei ole pelkästään niiden oppiaineiden opetusta, joissa oppimäärä on yksilöllistetty, vaan osa- aikaista erityisopetusta annetaan myös yleisessä ja tehostetussa tuessa. Tehostetussa tuessa erityisopetus on jo säännöllistä. Erytisessä tuessa erityisopetuksen merkitys korostuu entisestään.

Oppilashuollon tuki

Oppilashuoltoon kuuluvat kouluterveydenhuolto, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä monialaisen asiantuntijaryhmän tuki. Oppilaalle voi olla tarpeen tehdä psykologinen tutkimus, kuraattorin laatima sosiaalinen selvitys tai oppilas voi muista syistä johtuen tarvita oppilashuollon henkilöstön tukea.

Erietyiset painoalueet

Niissä oppiaineissa, joiden oppimäärää ei ole yksilöllistetty, voidaan opiskella painoalueittain. Opiskelun erityiset painoalueet muodostetaan opetussuunnitelmassa määritellyistä, oman vuosiluokan keskeisimmistä sisällöistä. Arviointi tehdään suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin. Tämä tarkoittaa sitä, että kun tavoitteita karsitaan, eikä painoalueittain opiskelussa yritetä saavuttaa kaikkia yleisopetuksen tavoitteita, arvosana voi olla korkeintaan tasoa hyvä (8).

ERITYISEN TUEN PROSESSI

Pedagoginen selvitys

Pedagoginen selvitys tarkoittaa arviota siitä, millaisia yksilöllisiä tukijärjestelyjä oppilas tarvitsee oppimisensa tueksi. Selvityksestä ilmenee), tarvitseeko oppilas yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyt oppimäärän. Tämä selvitys tehdään aina ennen erityiseen tukeen siirtymistä.

Pedagoginen selvitys on kolmiosainen. Selvitystä varten on:

- 1) hankittava oppilaan opetuksesta vastaavilta selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä
- 2) tehtävä moniammatillisena yhteistyönä selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta.
- 3) tehtävä näiden perusteella arvio erityisen tuen tarpeesta

Pedagogisen selvityksen yhteydessä kuullaan oppilasta ja huoltajaa. Näkemykset kirjataan pedagogiseen selvitykseen. Lisäksi pedagogista selvitystä voi tarvittaessa täydentää psykologisella tai lääketieteellisellä asiantuntijalausunnolla tai vastaavalla sosiaalisella selvityksellä.

Pedagoginen selvitys laaditaan myös silloin, kun tarkistetaan, onko erityisessä tuessa tehtävä muutoksia (esim. onko laajennettava tai vähennettävä tukea, muutettava pääsääntöistä opiskelupaikkaa tai -koulua) tai kun erityisen tuen antaminen päätetään lopettaa. Tarkistaminen tehdään vähintään ainakin 2. ja 6. vuosiluokan jälkeen.

Pedagogisen selvityksen lisäksi erityiseen tukeen siirryttäessä, koulu ja huoltajat tekevät yhdessä erityisen tuen hakemuslomakkeen. Hakemuksen käsittelee sivistysjohtaja. Joissakin tilanteissa hakemuksen voi tehdä myös pelkästään koulu. Silloin hakemuksen käsittelee sivistyslautakunta.

Hakemuksesta on käytävä selkeästi esille seuraavat asiat:

- pääsääntöinen opetusryhmä (annetaanko erityisopetusta kokonaan integroituna yleisopetuksen luokassa, kokonaan erityisopetuksessa, osa-aikaisessa erityisopetuksessa tai pienryhmäopetuksena vai onko opetus vaihtelevaa näiden vaihtoehtojen välillä)
- mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut (esim. henkilökohtainen avustaja)
- muut palvelut (esim. oppilaan tarvitsemat apuvälineet tai tukijaksot Valteri-koulussa)
- mahdolliset yksilöllistettävät oppiaineet, niiden lisääminen tai vähentäminen

- opetuksen järjestäminen poiketen perusopetuslain 11 §:ssä määritellystä oppiainejaosta
- oppilaan vapauttaminen oppiaineen opiskelusta (myös mitä järjestetään vapautetun oppiaineen tilalla)
- muut perusopetuslain 18 §:n perusteella päätettävät erityiset opetusjärjestelyt (esim. opetuksen sisältöjä tai järjestämistapaa koskevat järjestelyt,
- päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta
- opiskelu toiminta-alueittain

HOJKS - henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma

Kun oppilas siirtyy erityiseen tukeen, hänelle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli HOJKS. Se laaditaan erityiseen tukeen siirtymisen jälkeen. Suunnitelma tehdään aina moniammatillisena yhteistyönä.

Hojks päivitetään uuden lukuvuoden alkaessa. Tämä on tärkeää, koska suunnitelman perusteella oppilasta opetetaan ja arvioidaan. Toteutumista arvioidaan lukuvuoden aikana. Lukuvuoden loppuun arvioidaan tuen laajuuden riittävyys ja tehdään tarvittaessa muutoksia seuraavaa lukuvuotta varten.

HOJKSiin kirjataan:

- mikä on koulunkäynnin yleistilanne
- mitkä ovat oppilaan vahvuudet ja erityistarpeet
- miten oppilas työskentelee
- mitä tukea hän saa, onko tulkitsemis- ja avustajapalveluita
- millä tavoin hän voi osoittaa osaamisensa
- mitkä oppimisvälineet hänellä on käytössään
- yksilöllistetyt oppiaineet ja niiden tavoitteet
- millainen moniammatillinen yhteistyö oppilaan ympärille on rakennettu
- pidennetty oppioikeus, mikäli oppilaalla sellainen on
- opiskeleeko oppilas toiminta- alueittain
- arviointi oppimisen edistymisestä, tavoitteiden oikeanmukaisuudesta ja tuen laajuudesta

Pidennetty oppioikeus

Jos oppilaan ei esim. sairauden tai vamman vuoksi katsota pystyvän suorittamaan perusopetusta säädetyssä ajassa, hänellä on oikeus saada pidennetty oppivelvollisuus. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan oppilaan oppivelvollisuus on kulunut.

Pidennetyn oppivelvollisuuden voi järjestää kolmella eri tavalla:

- 1) Lapsi aloittaa esiopetuksen jo sinä vuonna, kun täyttää viisi vuotta. Sen jälkeen hän jatkaa toisen vuoden esiopetuksessa ja aloittaa vasta toisen esiopetusvuoden jälkeen perusopetuksen 1.luokan.
- 2) Lapsi aloittaa esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta. Tällöin hän opiskelee esiopetuksessa yhden vuoden ja aloittaa tämän jälkeen perusopetuksen.
- 3) Lapsi aloittaa esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta. Sen jälkeen hän opiskelee vielä toisen vuoden esiopetuksessa ja aloittaa perusopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kahdeksan vuotta. Perusopetuksen aloittamisesta vuotta säädettyä myöhemmin tehdään erillinen hallinnollinen päätös.

Jos oppilaalla on pidennetty oppioikeus, on hän automaattisesti erityisen tuen oppilas. Kun luokassa on pidennettyyn oppivelvollisuuteen oikeutettu oppilas, ei opetusryhmä voi hetkeksikään poiketa 20 oppilaasta. Opetusryhmän maksimikoko on siis oppitunnista riippumatta aina 20. Jos oppilas opiskelee yleisopetuksen luokassa, tulee tämä ottaa huomioon jokaisella oppitunnilla (Perusopetusasetus 2 §).

Pidennetyn oppioikeuden tarkoitus on, että pidennetty oppivelvollisuus pysyy voimassa koko perusopetuksen ajan. Pidennetyn oppioikeuden voi oppilaalta purkaa vain siinä tapauksessa, jos perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset eivät täyty. Osa pidennetyn oppioikeuden omaavista oppilaista opiskelevat toiminta- alueittain, mutta suurin osa opiskelee oppiainekeskeisesti. On tärkeää siis muistaa, että ei yhdistä pidennettyä oppioikeutta ja toiminta- alueittain opiskelua aina toisiinsa.

Erityisen tuen käsitteitä

Yksilöllistäminen

Tällöin oppilaalle laaditaan omat henkilökohtaiset tavoitteet ko. oppiaineeseen ja ne kirjataan HOJKSiin. Oppiaine voidaan yksilöllistää, mikäli oppilas ei pysty tehostetusta tuesta huolimatta saavuttamaan oppiaineen keskeisiin sisältöihin liittyviä tavoitteita hyväksytysti (arvosana 5).

Tulkittamis- ja avustamispalvelut

Tukea tarvitsevalla oppilaalla on oikeus saada tarvitsemansa tulkittamis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut ja apuvälineet, kuten esimerkiksi:

- Kouluterveydenhuollon ja seututerveyskeskuksen kautta saatavia ohjaus- ja kuntoutuspalveluja,
- Valtion ohjaus- ja oppimiskeskus Valterin tarjoamia palveluja
- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin sairaalakoulun palveluja
- Kukkulan koulun palveluja

Toiminta-alueittain opiskelu

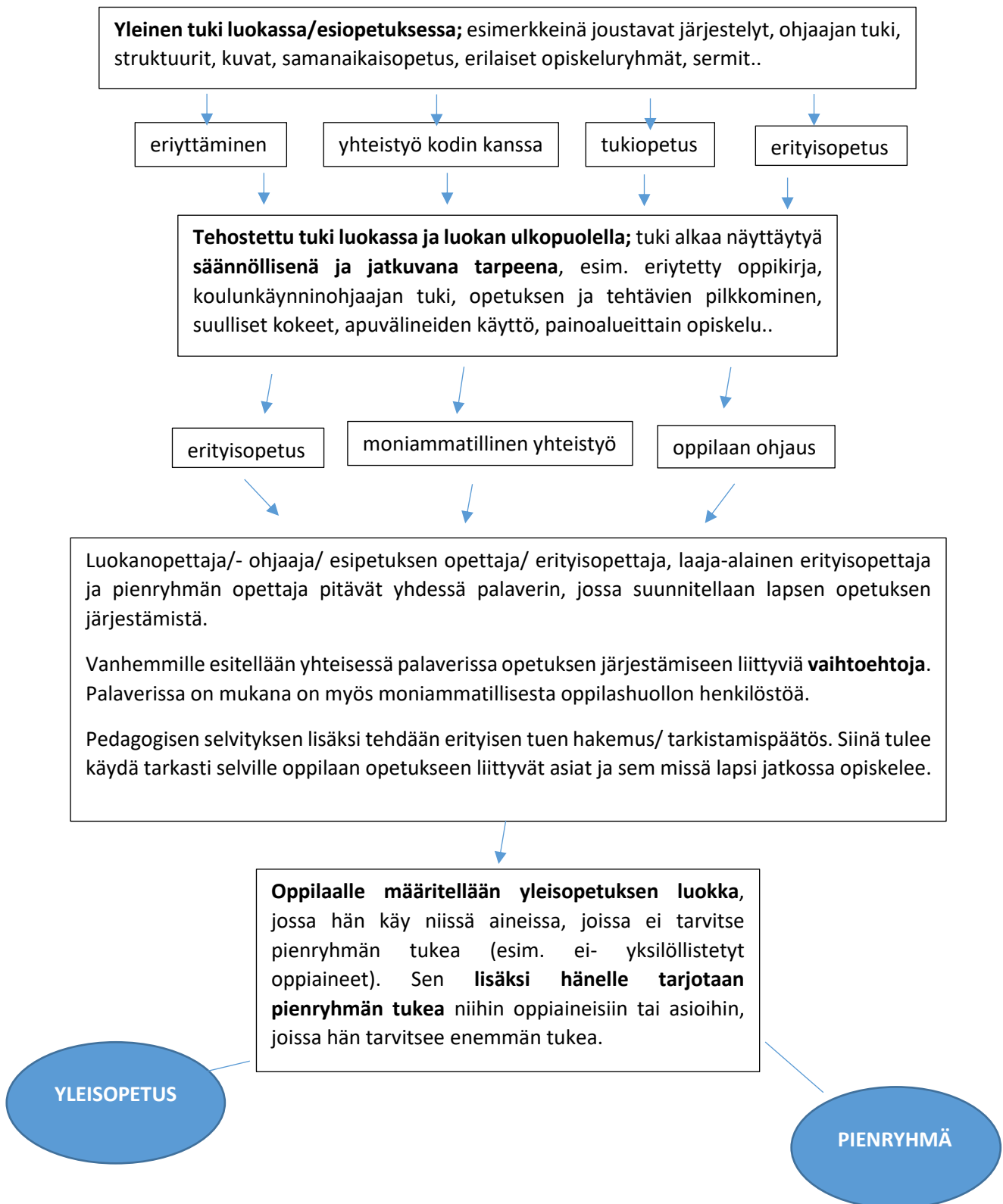
Jos oppilas ei kykene opiskelemaan edes oppiaineiden yksilöllistettyjä oppimääriä, on perusteltua järjestää opetus toiminta-alueittain. Toiminta-alueittain opiskelevilla on aina pidennetty oppioikeus, jonka perusteena on lääkärin tai psykologin lausunto.

Näitä toiminta-alueita ovat

- motoriset taidot
- kieli ja kommunikaatio
- sosiaaliset taidot
- päivittäisten toimintojen taidot
- kognitiiviset taidot

Oppilaan yksilölliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä oppilaan edistymisen arviointi kuvataan oppilaan HOJKSissa kullekin toiminta-alueelle. Arviointi annetaan aina sanallisena.

PIENRYHMIIN OHJAUTUMINEN

TUEN TARKISTAMISEN PROSESSI

Siirtyminen esiopetukseen:

Jos lapsi on saanut tehostettua tai erityistä tukea jo ollessaan varhaiskasvatuksessa, tuen tarve tarkistetaan esiopetusta edeltävänä keväänä. Mukana tarkistamisessa on hyvä olla myös tuleva esiopetuksen opettaja ja erityisopettaja. Lapselle tehdään moniammatillisessa yhteistyössä arvio siitä, millaista tukea lapsi tarvitsee esiopetuksessa ja millaisia mahdollisia erityisjärjestelyjä esiopetuksessa on hyvä tehdä. Ennen erityisen tuen päätöksen tekoa huoltajia kuullaan.

Siirtyminen ensimmäiselle luokalle:

Jos lapsi on saanut tehostettua tai erityistä tukea jo ollessaan varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa, arvioidaan hänen tuen tarve esiopetusvuoden keväällä. Mukana arvioimassa on vanhempien lisäksi tuleva opettaja ja erityisopettaja sekä tarvittaessa moniammatillinen henkilöstö. Yhdessä arvioidaan tuen jatkuvuutta ja tuen järjestämistä perusopetusta ajatellen. Ennen erityisen tuen päätöksen tekoa huoltajia kuullaan.

Siirtyminen kolmannelle luokalle:

Jos oppilas on saanut erityistä tukea alkuopetuksen luokkien ajan, tuen tarve tarkistetaan 2. vuosiluokan keväällä. Hänelle tehdään pedagoginen selvitys, jonka perusteella arvioidaan, onko erityistä tukea tarpeen jatkaa. Jos tarvetta ei ole, erityisen tuen lopettamisesta tehdään päätös. Ennen päätöksen tekoa huoltajia kuullaan.

Siirtyminen yläkouluun:

Jos oppilas on saanut erityistä tukea ennen 6.luokkaa, tarkistetaan tuen tarve myös 6. luokan keväällä. Hänelle tehdään pedagoginen selvitys, jonka perusteella arvioidaan, onko erityistä tukea tarpeen jatkaa. Jos tarvetta ei ole, erityisen tuen lopettamisesta tehdään päätös. Ennen päätöksen tekoa huoltajia kuullaan.

Mikäli erityistä tukea jatketaan yläkouluun mennessä, valmistellaan tuen järjestäminen tiiviissä yhteistyössä tarvittavien tahojen kanssa huomioiden tulevan opetuksen ominaispiirteet. Erityisen tuen päätöstä tehtäessä tai tarkistettaessa oppilaan huoltajia kuullaan.

Siirtyminen toiselle asteelle:

9. luokalla erityisessä tuessa opiskelevien oppilaiden ammatin ja jatkokoulutuspaikan valintaa valmistellaan erityisen huolellisesti. Jo kahdeksannelta luokalta lähtien he saavat tarvittaessa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. Oppilaat käyvät tutustumassa toisen asteen oppilaitoksissa eri opintolinjoihin ja erilaisiin työpaikkoihin. Heillä on mahdollisuus myös tehdä TET – jaksoja ammatillisissa oppilaitoksissa.

Erityisen tuen piirissä olevat oppilaat voivat hakea ammatillisen koulutukseen niin sanotun harkintaan perustuvan haun kautta. Ammattiopisto täyttää osan oppilaspaikoista harkintaan perustuvan haun kautta hakevilla opiskelijoilla, joiden oppilasvalinnat ja koulutuspolut valmistellaan yksilöllisesti. Uuden ohjeistuksen mukaan, jos oppilaalla on äidinkieli ja matematiikka molemmat yksilöllistetty, opiskelijan haku tapahtuu automaattisesti harkintaan perustuvana. Opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot siirretään lakiin perustuen toisen asteen oppilaitoksiin. Opintojen alettua toisella asteella oppilaitokset järjestävät erillisiä päiviä, jolloin opinto-ohjaajat / erityisopettajat siirtävät tietoa eteenpäin.

Jos oppilas jää ilman jatko-opintopaikkaa, ohjausvastuu nuoresta on peruskoulun opinto-ohjaajalla elokuun loppuun saakka. Laukaassa jatko-ohjauksen tarpeesta ilmoitetaan perusopetuksen suunnittelijalle, jonka kanssa yhteistyössä opinto-ohjaajat miettivät vaihtoehtoja nuorelle. Jos nuori keskeyttää tai on vaarassa keskeyttää opinnot toisella asteella elokuun jälkeen, ohjaus- ja valvontavastuu on koulutuksen järjestäjällä. Toisen asteen oppilaitos etsii yhdessä nuoren ja hänen huoltajansa kanssa korvaavaa opiskelupaikkaa. Jos paikkaa ei löydy, oppilaitos tekee ilmoituksen Laukaan perusopetuksen suunnittelijalle. Tämän jälkeen perusopetuksen suunnittelija ja Laukaan Ohjaamo tekevät yhteistyötä nuoren jatkosuunnitelmien etenemiseksi.

OPPILASHUOLTO

Oppilashuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa. Oppilashuolto liittyy läheisesti koulun kasvatukseen ja opetustehtävään. Oppilashuoltotyössä toimintaa ohjaa lapsen etu ja hyvinvointi.

Oppilashuolto on oppilaalle maksutonta. Oppilashuolto tarkoittaa oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä. Oppilashuoltoa pyritään järjestämään ennaltaehkäisevänä ja koko koulua tukevana. Oppilaalla on oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyö on luottamuksellista, oppilasta ja huoltajaa kunnioittavaa. Oppilashuollossa tuetaan huoltajien osallisuutta ja tuetaan kotien ja koulun välistä yhteistyötä.

Oppilashuoltopalvelu tarkoittaa kouluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja. Työskentely suunnitellaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tarvittaessa oppilas ohjataan eri toimijoille, esim. perheneuvolaan. Työskentelymuotoina voi olla keskustelua, ohjausta, hyvinvointiin liittyvien asioiden selvittämistä, erilaisten tukitoimien järjestelyä sekä yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää työtä. Tapaamisista tehdään sosiaali- ja terveyshuoltolakien sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolakien mukaiset kirjaukset sähköisiin kirjausjärjestelmiin.

Yhteyttä oppilashuollon palveluihin voi ottaa oppilas itse, huoltajat, opettaja, rehtori/koulunjohtaja, terveydenhoitaja tai muu yhteistyötaho. Yhteyttä voi ottaa Wilman kautta, tekstiviestillä, soittamalla tai tulemalla käymään työhuoneella.

Kuraattori auttaa ja tukee ihmissuhdeasioissa, kuten kaveri- ja perhesuhteissa, koulunkäyntiin ja -motivaatioon liittyvissä ongelmissa, sosiaaliseen kasvuun ja kehitykseen liittyvissä asioissa ja omien vahvuuksien löytämisessä ja itsetunnon rakentamisessa.

Psykologi puolestaan auttaa ja tukee mielialaan ja jaksamiseen liittyvissä ongelmissa, tunteiden käsittelyyn liittyvissä asioissa, oppimisvalmiuksien ja –vaikeuksien arvioinnissa sekä koulunkäynnin tukitoimien suunnittelussa yhteistyössä opettajien ja erityisopettajien kanssa.

Terveydenhoitaja edistää oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia. Hän seuraa oppilaiden kasvua ja kehitystä. Terveydenhoitaja tekee määräaikaista terveystarkastuksia ja huolehtii oppilaiden rokotuksista. Terveydenhoitajan työnkuvaan kuuluu myös oppilaiden tuen tarpeen arvioiminen yhteistyössä opettajien ja erityisopettajien kanssa. Lisäksi terveydenhoitaja on asiantuntija ensiapua vaativissa tilanteissa ja niihin liittyvässä hoitotyössä.